

GETTY

Leo Perutz, un clàssic magnífic

JOAQUIM
ARMENGOL

Imagineu viure a Praga, Trieste o Viena. Estar sota la influència de Karl Kraus i trobar-vos al Café Herrenhof amb

Peter Altenberg, Alfred Polgar, Hermann Bahr, Oskar Kokoschka, Max Brod i Arnold Zweig. Treballar, publicar llibres i ser elogiat per Kurt Tucholsky, Egon Erwin Kisch o Paul Frank. Escriure's amb Bertolt Brecht, Anton Kuh, Robert Musil, Franz Werfel i Alexander Lernet-Holenia. Era la vida que duia l'escriptor i matemàtic d'origen se-

fardita Leo Perutz (Praga, 1882 - Bad Ischl, 1957), un exemple del que podien ser les relacions socials en aquella curta però meravellosa època de l'Imperi Austrohongarès i el període d'entreguerres. Què no hauria sigut Europa sense els nazis!

La fama de Leo Perutz recau en les seves anomenades novel·les històriques, com ara *La tercera bala*, ambientada durant la conquesta de Mèxic a l'època d'Hernan Cortés, o *El marqués de Bolibar*, situada a l'Espanya de la Guerra de la Independència. Però també va cultivar el thriller psicològic amb *Mientras dan las nueve*, captivant personalitats

DE NOCHE...
LEO PERUTZ
ASTEROIDE
TRAD. CRISTINA
GARCÍA OLRICH
288 PÀG. / 18,95 €

com Alfred Hitchcock i Eric Ambler. Borges el va fer popular en llengua castellana des de l'admiració, veia l'escriptor com una "mena de Kafka aventurer". Ara bé, les seves obres mestres són d'altres: d'una banda hi ha *El caballero sueco* -que Viena publicarà enguany en català- i, de l'altra, *De noche, bajo el puente de piedra*, l'esplèndida novel·la que ha publicat Libros del Asteroide traduïda per Cristina García Ohlrich.

De noche, bajo el puente de piedra ens situa a finals del segle XVI i principis del XVII, a la cort de Rodolf II, l'excèntric, melancòlic i di-

vertit emperador que va arruïnar el Sacre Imperi Romà Germànic; i no només gràcies a la seva irrefrenable fal·lera per les obres d'art i les joies, sinó actuant com a gran protector d'alquimistes i astròlegs, descuidant d'aquesta manera els afers que comportava regir un gran imperi, especialment els econòmics.

Un puzzle literari perfecte

El mèrit singular del llibre, deixant de banda una sòlida escriptura i l'estil clàssic perfecte, és la fabulosa perícia estructural que demostra Perutz per muntar una narració compacta disgregant-la astutament en 14 contes i un epíleg il·luminador meravellos. L'aparença és la d'un recull de narracions, però en realitat el conjunt conforma una autèntica novel·la, fragmentada i desconstruïda gràcies a uns relats sense correlació ni sentit lineal, però perfectament lligats. Tot plegat és una mena de puzzle literari les peces del qual el lector ha d'anar encaixant a mesura que avança en la lectura.

A la manera del relat oral, com si fossin contes de fades per a gent gran, les històries semblen escrites per ser explicades a la vora del foc, acarant una barreja de personatges reals i fantàstics, gossos que parlen, fantasmes, etc. El custodi d'aquestes històries és l'estudiant de medicina Jakob Meisl, preceptor del narrador que ens les fa arribar. Unes històries amb una pinzellada de moralitat, algunes plenes d'humor com *El coloquio de los perros* o la divertida *La jarra de aguardiente*, mostres que arrepleguen el tou de la tradició jueva, però sempre amb una pinzellada crítica de denúncia i que escenifiquen la mar de bé uns prejudicis ressaltats amb ironia. El fil del llibre és la xarxa de magnífics personatges que van teixint aquestes històries fantàstiques: apareixen i desapareixen segons avança el llibre i s'empelten d'alguns noms històrics inoblidables, com el gran rabí Loew, "l'únic en el seu temps"; l'emperador Rodolf II, rei de Bohèmia; Mordejai Meisl i la seva bonica esposa Esther; el carnisser Schmajer Nossek; el maquinador Philipp Lang; Peter Zaruba; Mendel o el desgraciat Berl Landfahrer. ♦♦